

Slasti a strasti vědců naší vlasti

JANA ŽDÁRSKÁ

academia

Akademie věd
České republiky

Kniha byla vydána s podporou Akademie věd České republiky.

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Žďárská, Jana, 1969-

Slasti a strasti vědců naší vlasti / Jana Žďárská. – Vydání první. – Praha : Academia, 2022. – 339 stran, 16 nečíslovaných stran obrazových příloh
Obsahuje bibliografické odkazy a rejstřík

ISBN 978-80-200-3324-6 (vázáno)

* 52-051 * 53-051 * 5-051 * 5 * 316.728 * 929 * (437.3) * (047.53)
– 20.-21. století
– astronomové – Česko – 20.-21. století
– fyzici – Česko – 20.-21. století
– přírodovědci – Česko – 20.-21. století
– přírodní vědy – Česko – 20.-21. století
– každodenní život – Česko – 20.-21. století
– rozhovory

5 - Přírodní vědy. Matematické vědy [6]

929 - Biografie [8]

Obrázek na obálce: Difrakce světla na vlasu, zachycená pohybem fotoaparátu s dlouhou dobou expozice. Foto: RNDr. Daniela Rapavá (hvězdárna Rimavská Sobota)

Recenzenti:

doc. Mgr. Filip Grygar, Ph.D.

Mgr. Luboš Veverka

© Jana Žďárská, 2022

Preface © Jan Valenta, 2022

Photography © Archiv AV ČR, Archiv FzU AV ČR, Zdeněk Bardon, Ivana Bardonová, Miroslav Bártá, Simona Beerová, Jiří Grygar, Václav Hodina, Hospodářské noviny, Jan Řídký, Stanislava Kyselová, František Lomoz, Pavel Suchan, Jan Valenta, Jana Žďárská, 2022

ISBN 978-80-200-3324-6

Obsah

Poděkování /11

Slovo autorky /13

Předmluva (*Jan Valenta*) /15

Úvod /17

Rozhovory /21

Otěže vědy třímá žena... /23

Prof. Eva Zažimalová ve funkci předsedkyně Akademie věd ČR

Chcete dohlédnout dál? Nasměrujte tam Perka /43

Rozhovor s Lubošem Perkem u příležitosti jeho 98. narozenin

Otevřel lidem okna vesmíru dokořán /61

Rozhovor s Jiřím Grygarem o životě vědeckém, sportovní i ryze lidském

Gravitační data poodhalují skryté struktury pod ledem i písečnými dunami /87

Rozhovor s Jaroslavem Klokočníkem o věcech mezi nebem, zemí a pod ní

Laser – od kolébky po ELI /109

Rozhovor s Janem Řídkým, duchovním otcem nejintenzivnějšího laseru na světě, ELI Beamlines

Ve víru kosmologických paradoxů /127

Rozhovor s Michalem Křížkem u příležitosti jeho 65. narozenin

Per aspera ad astra /147

Rozhovor se Svatoplukem Čvišem, významným českým fyzikálním chemikem Ústavu fyzikální chemie J. Heyrovského

Nebeské úkazy nepočkají, až se vyspíte /179

Rozhovor s Pavlem Suchanem, mistropředsedou a tiskovým tajemníkem České astronomické společnosti a předsedou

Odborné skupiny pro světelné znečištění

Díky astrofotografům hvězdy nehasnou /199
Rozhovor se světově oceňovaným astrofotografem a nadšeným astronomem Zdeňkem Bardonem

Po stopách evoluce hvězd, kulových hvězdokup a spirálních galaxii /219
Rozhovor s Pavlem Kroupou, světově uznávaným astrofyzičkem a jindřichohradeckým rodákem

Jak minimalizovat nejistotu měření? /243
Rozhovor nejen o metodologii s Janem Valentou, fyzikem, optoelektronikem, fotografem, popularizátorem vědy a šéfredaktorem Československého časopisu pro fyziku

Didymos na „odstrel“ /267
Metodu „kinetic impactor“ (test změny trajektorie asteroidu na kolizní dráze Země) představuje Petr Pravec, pod jehož vedením probíhá česká spolupráce na tomto projektu

Rozprava s GOLEMEM, poslem energie budoucnosti /281
Rozhovor s GOLEMEM o jeho tvůrci a duchovním otci Vojtěchu Svobodovi a také o jistém houslovém virtuosovi

Čeští vědci naučili observatoř ALMA pozorovat Slunce /301
Rozhovor s Miroslavem Bártou, koordinátorem pozorování Slunce s observatoří ALMA za evropský region

Rozmlouval již s 28 nobelisty /315
Vynikající popularizátor vědy Daniel Stach říká o hostech Hyde Parku Civilizace: „Kromě vědeckých výsledků mě zajímá zejména jejich lidský rozdíl.“